

Opvang en beschermd wonen

NAAR EEN NIEUWE VISIE VOOR DE STAD DORDRECHT

Inhoud

1. Conclusies
2. Ervaring met de huidige locaties
3. Mogelijkheden voor nieuwe locaties

De gemeente Dordrecht werkt aan een visie voor opvang en begeleiding van kwetsbare groepen, zoals jongeren, gehandicapten, verslaafden en daklozen. Bij het opstellen van deze visie wil de gemeente graag weten hoe omwonenden van opvanglocaties dat nu ervaren, wat de mogelijkheden zijn om nieuwe locaties te creëren en wat de behoeften van de inwoners van Dordrecht daarbij zijn.

We legden een korte vragenlijst voor aan de leden van het OCD bewonerspanel Dordrecht en publiceerden een openbare link naar de vragenlijst op de website van de gemeente Dordrecht. In totaal 819 mensen vulden de vragenlijst in. Het merendeel van hen is lid van het bewonerspanel (779, respons 37%).

1 Conclusies

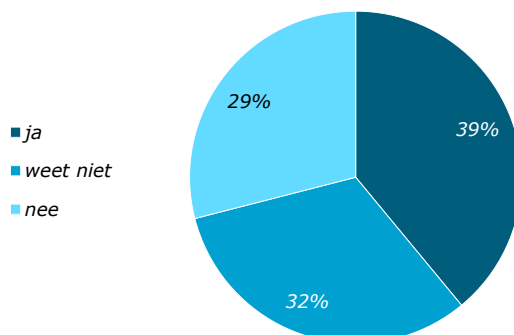
Op basis van ons onderzoek trekken we de volgende conclusies:

- Mensen die zelf aangeven dat ze momenteel in de buurt wonen van een opvanglocatie of een locatie voor beschermd wonen, staan daar zelf overwegend positief of neutraal tegenover. Maar een kleine groep is er negatief over. Dit zijn veelal omwonenden van het Kasperspad, Kromhout of locaties van de Hoop. Echter, ook op deze plekken zijn de omwonenden die er positief tegenover staan nog wel in de meerderheid.
- Belangrijke redenen die bijdragen aan een positieve houding ten opzichte van de locatie is dat iedereen een kans verdient, een plek moet hebben waar naar ze wordt omgekeken en dat ze bij andere mensen in de buurt wonen. Vanwege de concentratie van de locaties op bepaalde plekken en de ervaren overlast staat een kleine groep omwonenden er negatief tegenover.
- De komst van een locatie voor de opvang van verstandelijk gehandicapten en dementerenden is het meest bespreekbaar volgens het Bewonerspanel, een locatie voor mensen met een psychiatrische aandoening of verslaafden het minst. Een op de drie respondenten geeft aan dat een eventuele komst van een opvanglocatie of een locatie voor beschermd wonen bij henzelf tot onrust zal leiden. Deze groep is precies even groot als de groep die aangeeft dat het bij henzelf niet tot onrust zal leiden.
- De opvang van kwetsbare groepen mensen is voor ruim driekwart van de respondenten onder voorwaarden bespreekbaar. De belangrijkste voorwaarden zijn: goed toezicht, professionele begeleiding en geen inbreuk op de ervaren veiligheid of toename van de overlast.
- Mocht de gemeente overwegen om ergens in de stad een nieuwe locatie te creëren, dan vinden bewoners het belangrijk dat de gemeente in een vroeg stadium met de huidige bewoners van die locatie overleg voert, open en eerlijk is, goed luistert, duidelijke informatie verschaft over de doelgroep en omvang ervan, zorgt voor een contactpersoon en duidelijke afspraken maakt en nakomt.

2 Ervaring met de huidige locaties

We stelden de vraag: "Woont u in de buurt van een locatie voor beschermd wonen, begeleiding of opvang?" In totaal 39% gaf aan in de buurt van een locatie te wonen. Tegelijkertijd is er vrij grote groep mensen die het niet weet (32%).

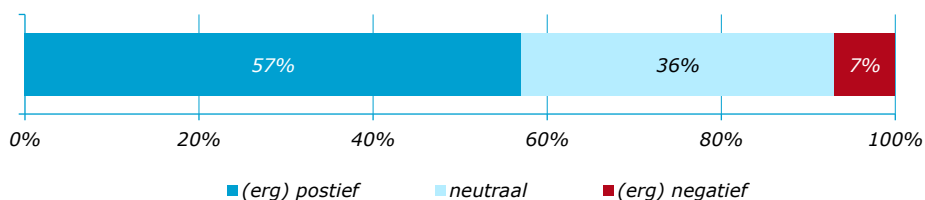
Figuur 1 Woont u in de buurt van een locatie voor beschermd wonen, begeleiding of opvang?

Vervolgens vroegen we hoe positief of negatief men tegenover deze locatie staat. De overgrote meerderheid is (erg) positief of staat neutraal tegenover de opvang. Slechts een vrij kleine groep mensen staat er (erg) negatief tegenover. Van de mensen die negatief staan tegenover de locatie in hun buurt, woont de helft nabij een locatie op het Kasperspad/Kromhout en een kwart nabij een locatie van de Hoop.

Als we kijken naar de mening van alle omwonenden van de locaties op het Kromhout / Kasperspad, dan zijn de mensen die er positief tegenover staan nog wel in de meerderheid. Datzelfde patroon zien we rondom de opvanglocaties van de Hoop.

Figuur 2 Houding tegenover de locatie voor beschermd wonen, begeleiding of opvang in eigen buurt

Zowel de reden waarom mensen positief als negatief zijn over een opvanglocatie werd door ze toegelicht. De belangrijkste argumenten geven we weer in tabel 1.

Tabel 1 Meest genoemde redenen om positief of negatief te zijn over de opvanglocatie in de buurt.

positief omdat...	negatief omdat...
iedereen verdient een kans, een plek waar naar ze wordt omgekeken	de concentratie van verschillende vormen van opvang in mijn buurt (met name Kromhout, Kasperspad)
het is fijn dat deze groep mensen gewoon in de wijk kan wonen en er onderdeel van kan uitmaken	veel overlast van de bewoners: overmatig drankgebruik, drugsoverlast, prostitutie en de daarmee samenhangende foutparkeerders
het is goed dat de opvang over de stad wordt gespreid	de begeleiding is ondermaats
de opvang leidt niet tot problemen, ze zorgen niet voor overlast	

3 Mogelijkheden voor nieuwe locaties

Als we het hebben over mogelijkheden voor nieuwe locaties, gaat het onder meer over:

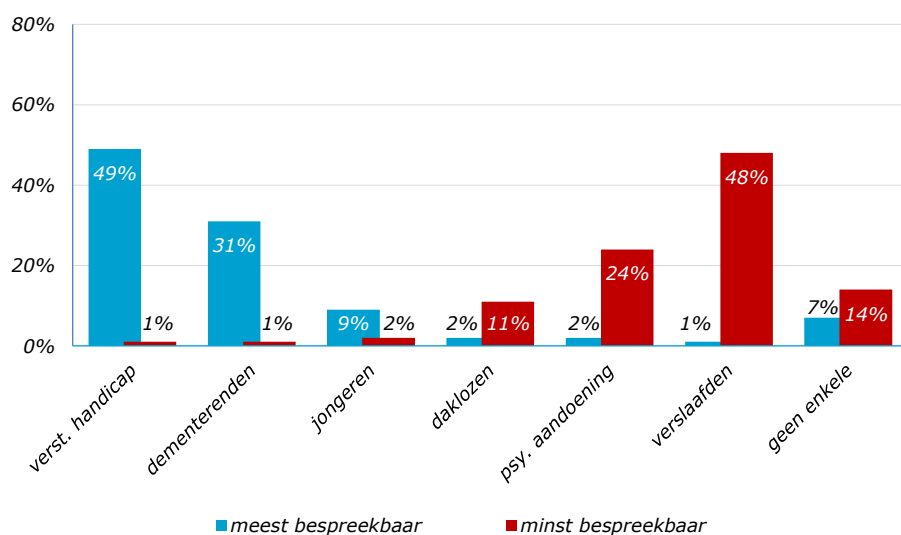
- Voor welke doelgroepen is opvang of het beschermd wonen bespreekbaar?
- Wat is de impact van een nieuwe locatie op de buurtbewoners?
- Wat zijn eventueel geschikte locaties?
- Onder welke voorwaarden is een nieuwe locatie in de eigen buurt?
- Waaraan moet de gemeente denken als er wordt gesproken over het creëren van een opvanglocatie?

3.1 Mogelijke doelgroepen

We legden de respondenten de vraag voor: "Stel, er zou worden gepraat over de komst van een opvanglocatie bij u in de buurt of wijk. Welke vorm van opvang is voor u dan het meest en het minst meest bespreekbaar?" Het resultaat op deze vraag staat in figuur 3.

Het is voor mensen het meest bespreekbaar als het gaat om mensen met een verstandelijke handicap of dementerenden. De opvang van verslaafden en mensen met een psychiatrische aandoening ligt daarentegen het meest complex. De groep die aangeeft dat geen enkele groep bij hen in de buurt welkom is, is beperkt.

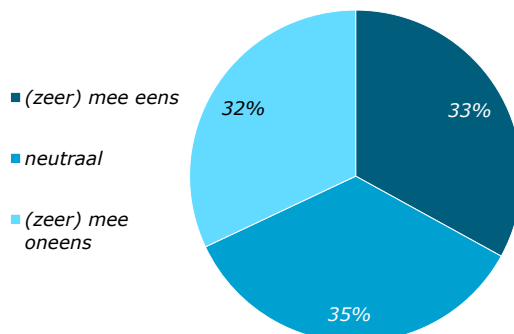
Figuur 3 Opvang in de eigen buurt die het meest en minst bespreekbaar is

3.2 Impact op huidige bewoners

Figuur 4 laat zien dat de komst van een opvanglocatie of een locatie voor beschermd wonen een heel verschillend effect heeft op mensen. Voor een derde van de mensen leidt het tot onrust bij henzelf en bij een derde juist niet.

Figuur 4 Stelling: als er in mijn buurt of wijk een locatie voor beschermd wonen of een opvanglocatie zou komen, leidt dat bij mijzelf tot onrust

3.3 Eventueel geschikte locaties

Respondenten konden aangeven wat zij een geschikte locatie vinden voor het creëren van opvang voor kwetsbare groepen. De helft van de respondenten beantwoorde deze vraag.

Een redelijk deel van de respondenten geeft aan het lastig te vinden om een specifieke locatie te noemen. Voor hen hangt de te kiezen locatie sterk samen met de doelgroep. Zo stelt iemand: *"Mensen die een mogelijkheid hebben om terug te keren naar de maatschappij kunnen onder goede begeleiding in de stad wonen. Zonder die kans in het buiten gebied."*

Verder wordt vooral genoemd:

- niet in het centrum;
- in woonwijken tussen de gewone huizen;
- locaties die goed bereikbaar zijn met auto en openbaar vervoer;
- in een leeg kantoorpand of schoolgebouw;
- nabij het politiebureau of ziekenhuis;
- in het buitengebied en een uithoek van Dordt (zoals HVC, Toltunnel).

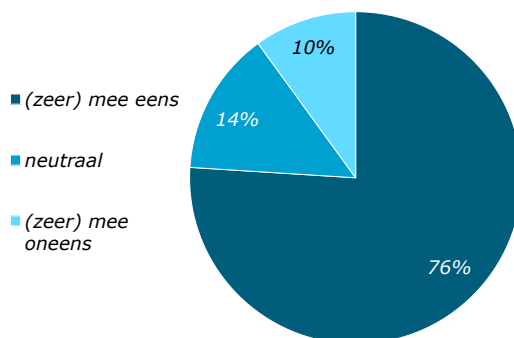
Specifieke locaties die worden genoemd zijn: naast de Dordtse Poorten, Merwelanden, Amstelwijk (en dan met name het oude Refaja), Dordtse Kil en het Leerpark.

3.4 Voorwaarden voor een nieuwe locatie in de eigen buurt

Voor drie kwart van de mensen is het creëren van een locatie voor de opvang van kwetsbare groepen in de eigen buurt of wijk onder voorwaarden bespreekbaar (figuur 5).

Onder de groep mensen die aangeeft al in de buurt van een locatie te wonen, is de bereidheid om onder bepaalde voorwaarden te praten over een nieuwe locatie in de eigen buurt groter dan de mensen die nog niet in de buurt van een locatie wonen.

Figuur 5 Stelling: opvang van kwetsbare groepen in mijn buurt/wijk vind ik onder bepaalde voorwaarden bespreekbaar.

Respondenten die de komst van een locatie in de eigen buurt bespreekbaar vinden, konden aangeven wat voor hen belangrijke randvoorwaarden zijn. Zij noemden vooral:

- goed toezicht (bijvoorbeeld: camera's, extra surveillance en/of app waarop onregelmatigheden kunnen worden gemeld);
- voldoende en professionele begeleiding;
- geen nadelige invloed op veiligheid, garanties tegen overlast (en daarom liever geen rondhangende groepen);
- gedegen en juiste informatie/voorlichting/communicatie door de gemeente;
- afhankelijk van de groep die komt, de omvang ervan (niet te groot) en een goede dagbesteding;
- inspraak voor de buurt.

Daarnaast wordt gewezen op het belang van een duidelijke contactpersoon binnen de opvanglocatie om eventuele problemen mee te bespreken.

3.5 Aandachtspunten voor de gemeente

Als laatste vraag in de vragenlijst, legden we het volgende voor: Als er wordt nagedacht om ergens in de stad een woon/opvangvoorziening te creëren, gaat de gemeente voorlichting geven over de toekomstige bewoners, zorgt ze dat de buurtbewoners mee kunnen praten bij de keuze van de exacte locatie en zal de gemeente erover communiceren (b.v. via nieuwsbrieven). Wat vindt u verder belangrijk als er wordt gesproken over het creëren van een opvanglocatie bij u in de buurt? In een open kader gaven de respondenten vooral het volgende mee:

- overleg in vroeg stadium;
- wees als gemeente vanaf het begin open, eerlijk en transparant;
- geef niet alleen informatie, maar luister ook naar de mensen uit de buurt zodat ze ook echt gehoord worden;
- geef duidelijkheid over de doelgroep en de omvang;
- zorg voor een contactpersoon, een duidelijk aanspreekpunt;
- maak duidelijke afspraken met de buurt, en hou je daar aan.

dr. Bart van der Aa
juni 2019

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl